

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

FINANSDEPARTEMENTET	
20. MAI 2008	
Saksnr.	0616207 - 40
Arkivnr.	

Oslo, 16. mai 2008

VEDRØRENDE LOVFORSLAG OM FINANSINSTITUSJONERS NAVNEBRUK

1. Innledning og oppsummering

Vi viser til departementets brev av 15. februar 2008 med utkast til lovregler om finansinstitusjoners navnebruk.

Fokus Bank – filial av Danske Bank A/S er ikke formell høringsinstans i saken. På bakgrunn av den eksplisitte omtale av Fokus Bank i departementets kommentarer til lovutkastet, samt det faktum at lovutkastet er ment å frata Danske Bank/Fokus Bank retten til fortsatt å benytte "Fokus Bank", er det naturlig at vi gis anledning til å redegjøre for vårt syn på lovutkastet direkte overfor departementet. Kommentarene følger nedenfor, og er ment som et tillegg til de kommentarer som gis fra FNH og andre høringsinstanser. I det vi legger til grunn at utkastet til § 2a-6 femte ledd ikke kommer til anvendelse på filialer av utenlandske finanskonsern, er våre kommentarer i det vesentlige rettet mot forslaget til § 2-4.

Fokus Bank er enig i utgangspunktet om at det er uheldig dersom finansinstitusjoner bruker navn eller betegnelser som kan villedde kundene til å tro at de forholder seg til en annen institusjon enn de egentlig gjør. Dette er imidlertid en generell problemstilling innen all næringsvirksomhet og er allerede regulert i markedsføringslovens § 2.

Finansdepartementet påla Kredittilsynet ved brev av 22. desember 2006 å utarbeide *"..forslag til lovregler som generelt forbyr finansinstitusjoner å bruke sekundære forretningskjennetegn m.v."*

Ved brev av 25. april 2007 fremmet Kredittilsynet et slikt forslag, men anbefalte samtidig klart en annen løsning basert på Vesta- og Fokus Bank saken. Kredittilsynets anbefaling - og derved fraråding av departementets opplegg – var basert på en bred gjennomgang av gjeldende rett, praksis i nabolandene Sverige og Danmark, forholdet til EØS-reglene og hvordan hensynene bak departementets henvendelse best kan ivaretas.

I lovutkastet av 15. februar 2008 har departementet likevel valgt en annen og mer vidtrekkende løsning enn det departementets egen faginstansen anbefalte - uten å begrunne dette nærmere. Blant annet har departementet ikke redegjort for forholdene til EØS-reglene.

Kredittilsynet påpeker innledningsvis i sin høringsuttalelse av 28. april 2008 at:
"Departementets utkast til lovregler avviker vesentlig fra Kredittilsynets forslag, og tilsynets forslag til lovendringer synes ikke å være vurdert og er således heller ikke kommentert av departementet."

Kredittilsynet gir på side 3, nest siste avsnitt uttrykk for følgende om departementets lovutkast:

"Forslaget vil etter Kredittilsynets syn bety en innstramming i norske finansinstitusjoners navnebruk som går lengre enn det som må anses påkrevd fra et forbrukerhensyn og vil påføre norske finansinstitusjoner unødige kostnader og ulemper i sin kontakt med kunder som har et tilvendt forhold til en finansinstitusjon. Det vil være en særbestemmelse for norsk finansnæring som både avviker fra det som er vanlig for andre næringer og fra det en finner i andre land. En må påregne en diskusjon om saken både i forhold til de norske bransjeorganisasjonene og med myndigheter i andre land. En kan heller ikke utelukke rettslige konflikter i EØS-systemet. Dette vil ta bort oppmerksomheten fra det samspill myndigheter og næring nå bør ha for å utvikle næringen videre. Kredittilsynet foreslo en løsning overfor departementet som vil gi en nødvendig opprydning i navnebruken, men som ikke vil fremstå som et så uforholdsmessig strengt inngrep. Kredittilsynet vil på nytt fremheve at en finner at dette forslaget er et godt alternativ."

I siste avsnitt i høringsuttalelsen, oppsummerer Kredittilsynet sitt syn som følger:
Departementets forslag krever som fremhevet en radikal endring av dagens praksis, der mange finansinstitusjoner må endre navn som er godt innarbeidet hos kundene. Forslaget vil gi regler for norsk finansnæring som skiller seg fra andre land og fra andre næringer i Norge. Kredittilsynet mener derfor at forslaget går unødvendig langt. Det forslaget til regelverk som Kredittilsynet utarbeidet i sitt Forslag II i brev av 25. april 2007, mener Kredittilsynet gir en bedre løsning og en tilstrekkelig innstramming uten at reglene framstår som uforholdsmessig strenge inngrep."

Vi slutter oss til de vurderinger Kredittilsynet her gir uttrykk for. Andre sentrale høringsinstanser som FNH, NHO og Konkurransetilsynet gir også uttrykk for mye av de samme vurderinger.

Vi viser også til to betenkninger henholdsvis fra professorene Finn Arnesen og Per Christiansen. Den første er vedlagt dette brevet, og den andre er vedlagt FNH's høringsuttalelse. Begge konkluderer med at departementets forslag til lov vil være i strid med EØS-reglene hvis de blir vedtatt.

Professor Finn Arnesen konkluderer med følgende i sin betenkning:

"Legges det til grunn at endringsforslagene, om de blir vedtatt, innebærer at utenlandske foretak ikke står fritt med hensyn til hvilke navn foretakene skal operere under i Norge, vil forslagene utgjøre hindringer for etableringsfriheten. Drøftelsene viser at de hensyn som er anført, ikke kan begrunne de hindringer endringene medfører."

Professor Per Christiansen uttaler følgende i sin betenkning:

"Dersom lovforslaget blir vedtatt og EFTA-domstolen får spørsmålet – slik det foreligger her – til behandling, kan jeg ikke forestille meg at domstolen finner at lovreglene vil

tilfredsstillende kravene etter EØS-reglene.

Konklusjon

Jeg mener de foreslåtte lovregler om endringer i finansinstitusjonsloven (1988) om finansinstitusjoners navnebruk ikke er i samsvar med EØS-reglene. Det er en vesentlig svakhet ved lovforslaget at departementet ikke redegjør for forholdet til EØS-reglene. Blir lovsaken fremmet uten at forholdet til EØS-reglene er utredet, bør stortinget be om at en slik vurdering blir gjort før et lovvedtak treffes.

For så vidt gjelder konkurranseaspektet, konkluderer professor Olav Kolstad i en betenkning vedlagt FNH's høringsbrev, med at departementets lovforslag:

"..vil kunne redusere intensiteten i konkurransen om sluttbrukerne på finanssektoren. I så fall vil lovforslaget ha virkninger i strid med formålet i konkurranseloven § 1, og virke på tvers av forbrukernes interesser i velfungerende markeder."

I tillegg til ovenstående som har generell gyldighet, vil vi fremheve at de hensyn som er anført av departementet som begrunnelse for lovforbudet, nærmere bestemt hensynet til konkurransen, sikringsordningen og reglene om taushetsplikt, alle er vel ivarettatt av "Fokus Bank – filial av Danske Bank A/S", jf også de retningslinjer som ble godkjent av Kredittilsynet i forbindelse med omorganiseringen fra heleid datterselskap til filial. Kravet i departementets konsesjonsbrev av 19. desember 2006 om at det skal fremgå *"..klart overfor kunder og allmennheten at virksomheten drives i en filial av en utenlandsk bank"* er oppfylt, og likeledes Kredittilsynets vurderingstema om at:

"Det sentrale må være at det verken ved bruk eller markedsføring skal være rom for tvil om hvilket foretak som står bak det aktuelle varemerke eller kjennetegn."

Det er følgelig ingen hensyn som tilsier at fortsatt bruk av "Fokus Bank" skal forbys. Et forbud vil tvert i mot kunne virke konkurransehemmende og forvirrende til ugunst for forbrukere og andre kunder.

Danske Bank/Fokus Bank er meget opptatt av at "Fokus Bank" skal kunne videreføres. Det samme er næringslivet og politiske myndigheter i Midt-Norge som har avgitt uttalelser i sakens anledning.

På bakgrunn av ovenstående er det vår klare mening at departementets lovutkast ikke bør fremmes.

2. Nærmere om hensynene bak lovutkastet

Departementet innleder sine kommentarer til lovutkastet med følgende:

"Finansinstitusjoners navnebruk skaper i dag i mange tilfeller forvirring for kunder og andre."

Forvirring/villedning av forbrukere som følge av finansinstitusjoners navnebruk har, så vidt vi vet, ikke vært noe tema i de saker som er behandlet av Bankklagenemnda, og det har heller ikke vært flagget som noe problem fra forbrukermyndighetene. Konkurransetilsynet underbygger dette inntrykk i sin høringsuttalelse hvor det fremheves at:

Konkurransetilsynet har derimot ikke gjort funn som underbygger Finansdepartementets syn om at finansinstitusjoners bruk av ulike produkt- og firmanavn svekker konkurransen eller gjør det vanskeligere for kundene å orientere seg i finansmarkedene. Tilsynet kan derfor

ikke se at hensynet til konkurransen tilsier en slik regulering som den foreslåtte.”

Av ovennevnte kan det se ut som om selve begrunnelsen for departementets lovforslag er basert på en uriktig forutsetning.

Som utgangspunkt støtter vi imidlertid departementets intensjon bak lovforslaget om å fremme åpenhet og ryddighet i informasjon og markedsføring, men det er en generell problemstilling som best reguleres ut fra regler mot villedende markedsføring – og ikke et navneforbud som departementet legger opp til. Det vises i den forbindelse til det som er anført i andre høringsuttalelser.

Vi har følgende korte kommentarer når det gjelder de tre anførte begrunnelser i forhold til Fokus Bank:

- Konkurranseshensynet

Danske Banks virksomhet i Norge foregår gjennom filialen Fokus Bank på samme måte som da Fokus Bank var et heleid datterselskap. Det er ikke slik at Danske Bank og Fokus Bank fremstår med ”konkurrerende tilbud” i det norske marked, og det er ikke noe grunnlag for forvirring hos kunder eller i markedet for øvrig. Fokus Banks formelle juridiske status og tilhørighet fremgår uttrykkelig gjennom bruken av ”Fokus Bank – filial av Danske Bank A/S”. Det vil tvert i mot kunne skape forvirring hvis ”Fokus Bank” ikke lengre ble videreført, og det vil også ha konkurransevridende konsekvenser. Danske Banks inntreden i det norske marked gjennom Fokus Bank har uten tvil medvirket til økt konkurranseintensitet i markedet til beste for forbrukere og andre kunder. En gjennomføring av departementets lovforslag vil ikke bare være en konkurranseulempe for Danske Bank/Fokus Bank, men også i et bredere perspektiv kunne føre til redusert konkurranseintensitet til ulempe for kundene, jf høringsuttalelsen fra Konkurransetilsynet og professor Kolstads betenkning.

- Reglene om taushetsplikt/kundens forhandlingsposisjon

I vårt tilfelle er det ikke grunnlag for noen slik forvirring hos kundene, jf kommentarene vedrørende ”Konkurranseshensynet.”

- Sikringsordningen

Heller ikke her er det grunnlag for noen forvirring hos kundene. Innskudd i filialen er som kjent sikret gjennom ”topping up” ordningen i Bankenes sikringsfond, og visse typer innskudd er i tillegg bedre sikret gjennom den danske ordning enn om de kun hadde vært sikret i den norske ordningen.

Vi nevner for øvrig at ”Fokus Bank” er virksomhetens offisielt registrerte foretaksnavn, og at bruken av ”Fokus Bank” i tillegg er regulert gjennom retningslinjer godkjent av Kredittilsynet. Konklusjonen må være at også de hensyn som anføres av departementet er oppfylt, og at det ikke er grunnlag for å nekte videreføring av ”Fokus Bank – filial av Danske Bank A/S”.

3. S rbestemmelse for norsk finansnæring

Som påpekt blant annet i Kredittilsynets høringsuttalelse, representerer departementets forslag ”.. *en særbestemmelse for norsk finansnæring som både avviker fra det som er vanlig for andre næringer og fra det en finner i andre land.*”

Danske Bank har for sin del videreført navnet på en rekke av de finansinstitusjoner som gjennom årene er gått inn i Danske Bank gruppen. Under gjennomføringen av omorganisering fra datterselskap til filialer i Sverige og Irland, og under de pågående forberedelser i Finland, har det ikke vært reist noen innvendinger mot videreføring av navnene fra myndighetene i disse landene. I Danmark har Danske Bank A/S registrert mer enn 120 såkalte "binavn", og i Sverige drives virksomheten under et dusin lokale kjennetegn.

Navnene/kjennetegnene representerer i mange tilfeller en stor verdi, og det vil også kunne være sterke ønsker fra lokalt næringsliv og myndigheter om at navn/kjennetegn videreføres som et synlig uttrykk for virksomhetens lokale tilhørighet.

Det er vår mening at norske myndigheter må være ytterst varsomme med å innføre særnorske regler i strid med næringens egne ønsker – ikke minst når andre tiltak kan ivareta de hensyn lovgiver ønsker.

4. Myndigheter og næringsliv i Midt-Norge

Trondheim kommune, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune og næringslivet i Trøndelag støtter alle videreføringen av det tungt innarbeidede merkenavnet "Fokus Bank" med sin historiske tilknytning og sterk forankring i Trondheim, hvor vi fortsatt har hovedkontoret for den norske virksomheten. Vi viser i den forbindelse til deres brev til departementet. Det kan i den forbindelse være representativt å referere følgende uttalelser fra ordføreren i Trondheim, Rita Ottervik, til Adresseavisen:

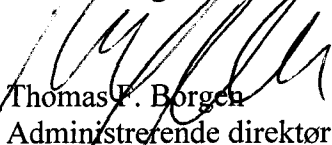
"Ved å miste navnet mister banken tilknytningen til byen. Fokus er sterkt knyttet til Trondheim og banken er viktig for regionen og landsdelen. Vi er derfor opptatt av å støtte den strategi Fokus har valgt".

Ovennevnte viser sterk engasjement fra politikere og næringsliv i Midt-Norge – et engasjement som også sentrale myndigheter bør lytte til.

Ovennevnte er som nevnt kun ment som et supplement til det som er fremført av andre høringsinstanser, herunder FNH, NHO, Konkurransetilsynet og ikke minst Kredittilsynet som departementets egen faginstans, som alle går mot departementets lovforslag.

Skulle det være behov for supplerende opplysninger om Danske Bank/Fokus Bank, så står vi til disposisjon.

Med vennlig hilsen



Thomas F. Borgen
Administrerende direktør

Vedlegg: Betenkning av 23. april 2008 fra professor dr. juris Finn Arnesen.